

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ТА УПРАВЛІННЯ

03035. м. Київ-35, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, тел. (044) 206-31-31,
т./ф. (044) 206-31-87, e-mail: dei2005@ukr.net

№ 220/17 від « 06 » квітня 2015 р.

Голові Чернігівської
обласної державної
адміністрації
Журману С.М.

*Щодо забезпечення
питною водою
сільського населення України*

Вельмишановний Сергій Миколайович!

На сьогодні проблема забезпечення населення України якісною питною водою набула значення національної безпеки і вимагає державної підтримки. Народження хворих дітей, хвороби Дауна і аутизм, дитяча онкологія, питання репродуктивності (українці є вимираюча нація) – все це наслідки несприятливої екології, визначальною складовою якої є неякісна питна вода! За даними вчених США діти порівняно з дорослими в 50 разів більш чутливі до канцерогенів, які вміщує вода.

Особливо гостро постає проблема забезпечення питною водою сільського населення, яке складає 30% від загальної чисельності. Централізованим водопостачанням забезпечене лише 25% сільських територій. При цьому тільки 9% із них мають централізоване водовідведення (каналізацію). В окремих регіонах (Житомирська область) цей показник знижується до 2%. Таким чином, люди у селах України потопають у власних комунальних водах, які потрапляють у ґрунтові води.

Основним джерелом водозабезпечення сільського населення є колодязі, які живляться ґрунтовими водами, забрудненими нітратами, важкими металами та хлорорганічними сполуками.

Саме це і спонукає Державну екологічну академію Мінприроди запропонувати основні «РЕКОМЕНДАЦІЇ» щодо питного забезпечення сільського населення, складовою яких є **вперше** запропонований нами в сільській місцевості паспортизований **громадський** колодязь, де контроль якості води здійснюється районними СЕС за кошти місцевої влади.

Додаток на 2 арк.

Ректор, д.б.н., професор,
член-кореспондент НААН України

06-04/4608
08 06 15
О.І. Бондар

БЕЗПЕКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Водозабезпечення населення України є централізоване (водопровід) і нецентралізоване (колодязі). Джерелом водопостачання є поверхневі і ґрунтові води, які забруднені нітратами, важкими металами та хлорорганічними сполуками.

Доведено прямий зв'язок між вмістом нітратів у воді і захворюванням дітей злоякісними пухлинами. Перевищення вмісту нітратів у воді призводить до утворення метгемоглобіну, де Fe^{+2} окислений до Fe^{+3} не здатний забезпечувати всі клітини організму киснем. Якщо у дитини до року 20 – 25% гемоглобіну крові складає метгемоглобін, настає асфіксія (задуха). Відомі летальні випадки. Гранично допустима концентрація нітратів (ГДК) у питній воді становить 50 мг/л.

Шкідливі для здоров'я важкі метали – свинець, ртуть, хром, кадмій, миш'як, які потрапляють у поверхневі і ґрунтові води із промисловими і с/г скидами. При хлоруванні води, яка вміщує феноли, гумінові кислоти і лігніни, утворюються хлорорганічні сполуки, до яких належить і діоксин.

Важкі метали і хлорорганічні сполуки шкідливі для здоров'я людини, бо здатні спричиняти патологію крові, алергії, негативно впливають на репродуктивну здатність людини, мають канцерогенний та мутагенний вплив.

Особливо гостро постає проблема забезпечення питною водою сільського населення, яке складає 30% від загальної чисельності. Централізованим водопостачанням забезпечене лише 25% сільських територій. При цьому тільки 9% із них мають централізоване водовідведення (каналізацію). В окремих регіонах (Житомирська область) цей показник знижується до 2%. Таким чином, люди у селах України потопають у власних комунальних водах, які потрапляють у ґрунтові води.

Основним джерелом водозабезпечення сільського населення є сільські колодязі, які живляться ґрунтовими водами, забрудненими нітратами, важкими металами та хлорорганічними сполуками.

На сьогодні проблема забезпечення населення України якісною питною водою набула значення національної безпеки і вимагає державної підтримки.

Врахування регіональних особливостей водопостачання в кожному сільському адміністративно-територіальному утворенні повинно стати основою національної водної політики. Питна вода не повинна знижувати імунітет, спричиняти канцерогенні та мутагенні наслідки, має гарантувати збереження репродуктивного здоров'я населення.

Саме це і спонукало Державну екологічну академію Мінприроди запропонувати «Рекомендації» щодо питного забезпечення сільського населення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. З метою забезпечення якості води сільських водопроводів необхідно підвищити ефективність очисних споруд, а також дотримуватись зон санітарної охорони в місцях водозаборів.
 2. Уникати господарської діяльності із застосуванням азотних мінеральних добрив поблизу джерел нецентралізованого водопостачання (сільських колодязів).
 3. Намагатись не тримати сільськогосподарських тварин і птахів біля сільських колодязів.
 4. З метою уникнення потрапляння в ґрунтові води забруднюючих речовин не розкопувати територію поблизу колодязів, збільшувати кількість кущів і дерев біля них, проводити повну утилізацію відходів тваринництва в сільських садибах.
 5. Облаштувати на рівні райдержадміністрацій в сільській місцевості **громадський колодязь**, який має бути паспортизований на основі еколого-санітарного обстеження.
 6. Включити в екологічну паспортизацію громадського колодязя санітарно-топографічну характеристику місцевості, оцінку земельної ділянки за гідрогеологічними умовами, санітарну характеристику ґрунту в зоні активного живлення колодязя, оцінку якості питної води.
 7. Здійснити екологічну паспортизацію громадського колодязя на чолі з представниками місцевої влади спеціально створеною комісією у складі працівників організацій природоохоронної галузі та районної санітарно-епідеміологічної станції (СЕС).
 8. Забезпечити **контроль** паспортизованого **громадського колодязя** з боку районної СЕС за кошти місцевої влади. Відповідно до змін у бюджетному кодексі (01.2015 р.) ВР передбачено збільшення ресурсної бази місцевих бюджетів шляхом залучення понад 50% зборів за користування природними ресурсами державного значення, а також залучення в повному обсязі до доходів місцевих бюджетів податків від підприємницької діяльності.
 9. У разі необхідності консультиватись з відповідних питань з головним гідрогеологом України Яковлевим Євгенієм Олександровичем, який працює в Інституті стратегічних досліджень НАНУ – (067) 4465036.
-